

Juridiskās profesijas - Nīderlande

Šajā vietnē sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Nīderlandē.

[Prokurori](#)

[Tiesneši](#)

[Tiesu advokāti / Advokāti](#)

[Notāri](#)

[Citas juridiskās profesijas](#)

Prokurori

Organizācija

Prokuratūras dienests (*Openbaar Ministerie* vai OM) ir valsts struktūra ar birojiem visos reģionos. Pastāv arī prokuratūras birojs valsts līmenī, kura uzdevums ir (starptautiskās) organizētās noziedzības apkarošana, un prokuratūras birojs, kura uzdevums ir apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi, finanšu noziegumus un krāpšanu.

Pastāv 10 apgabala prokuroru biroji; šajos birojos strādājošie prokurori ar administratīvo un juridisko ekspertu palīdzību katru gadu izskata vairākus simtus tūkstošu lietu. Ja tiek iesniegta pārsūdzība, lietu nosūta vienam no četriem reģionālajiem prokuratūras birojiem. Prokuratūru šajos birojos pārstāv amatpersonas, kas tiek sauktas par ģenerāladvokātiem vai *Advocaat-Generaal*. Šos birojus vada galvenie prokurori un galvenie ģenerāladvokāti. Valsts līmenī prokuratūru pārvalda Ģenerālprokuroru padome (*College van Procureurs-generaal*), kas atrodas Hāgā. Politiskā atbildība par prokuratūras darbu ir tieslietu ministram. Kopā ar Ģenerālprokuroru padomi tieslietu ministrs lemj par prioritātēm izmeklēšanas un kriminālvajāšanas jomā.

Loma un pienākumi

Katrai personai, kura tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, jāsakaras ar prokuratūru. Prokuratūra ir vienīgā Nīderlandes iestāde, kas lemj par to, vai apsūdzētās personas lieta ir jānodod iztiesāšanai. Tā nodrošina noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu.

Tā sadarbojas ar policiju un citām izmeklēšanas iestādēm. Prokuratūra atbild par izmeklēšanu. Prokuratūra arī uzrauga, vai tiesu nolēmumi tiek izpildīti pareizi; naudas sodi ir jāmaksā, brīvības atņemšanas sodi ir jāizcieš un darbs sabiedrības labā ir jāveic. Prokuratūra un tiesneši ir daļa no tiesu varas. Jāņem vērā, ka prokuratūra nav uzskatāma par ministriju šā vārda ierastajā nozīmē.

Tiesneši

Organizācija

Ikvienam, kas vēlas kļūt par tiesnesi, jābūt vismaz septiņu gadu profesionālai pieredzei. Pieredzi var iegūt tiesu iestāžu apmācību kursā vai citās tiesu sistēmas iestādēs. Tiesu iestāžu sistēmā ir nodrošināta nepieciešamā apmācība.

Tiesnešus ieceļ **monarhs drošības un tieslietu ministra** pārraudzībā. Tiesneša amatā var iecelt tikai Nīderlandes pilsoņus. Kandidātam jābūt Nīderlandes universitātē iegūtam juridiskam grādam.

Personas var izvirzīt tiesu iestādes tiesneša amatam tikai pēc valsts atlases komitejas ieteikuma. Komiteju veido pārstāvji no dažādām tiesām, prokuratūras, kā arī sabiedriski aktīvas personas.

Tiesnesi ieceļ tiesu organizācijā konkrētā tiesā. Iecelšana amatā var notikt tikai tad, ja konkrētā tiesa izvirza iespējamo tiesnesi. Šādi nosacījumi iecelšanas sistēmu padara maksimāli objektīvu.

Tiesnesis ir valsts ierēdnis ar īpašu statusu. Pēc sākotnējās iecelšanas amatā tiesnesim nav jāapstiprina sava iecelšana arī citur.

Tiesneši var palikt amatā līdz 70 gadu vecumam. Pirms šī vecuma tiesnešus no amata pret to gribu var atstādināt tikai augstākās instances tiesa Nīderlandē — **Nīderlandes Augstākā tiesa** (*Hoge Raad der Nederlanden*) pēc šīs tiesas ģenerālprokurora (*procureur-generaal*) iniciatīvas. Šī sistēma sniedz atbilstošu aizsardzību pret politisko ietekmi, personas ieceļot amatā un atstādinot no tā.

Loma un pienākumi

Tiesneša uzdevums ir pieņemt taisnīgu lēmumu **juridiskos strīdos**, tostarp strīdos, kuros viena no pusēm ir valdība. Lai garantētu taisnīgumu saistībā ar valdību, ir ieviesta īpaša atlases un iecelšanas sistēma. Tādēļ tiesnešu juridiskais statuss atšķiras no valsts ierēdņu statusa.

Nīderlandes Konstitūcijā noteikts, ka tiesu iestādes pieņem lēmumus par strīdiem, un tajā ir noteikumi, kas regulē tiesu iestāžu darbinieku juridisko statusu.

Tiesneši var izskatīt lietas pēc saviem ieskatiem, vadoties tikai no spēkā esošajiem tiesību aktiem. Lielā mērā tie arī nosaka tiesāšanās praktisko virzību (piemēram, tiesāšanās atsevišķu posmu ilgumu).

Ja kādai no tiesāšanās pusēm rodas šaubas par tiesneša taisnīgumu, likumā noteikta iespēja iebilst tiesnesim, kas izskata lietu. Dažkārt kāda no pusēm tiesas prāvā nav apmierināta ar tiesneša darbu. Šajā gadījumā tiek ievērota atšķirība starp neapmierinātību ar tiesas lēmumu vai ar tiesneša rīcību.

1. Ja neapmierinātība ir par spriedumu, sūdzību iesniegusī puse parasti var iesniegt apelāciju.
2. Sūdzības par tiesneša rīcību var iesniegt tiesas padomē tajā tiesā, kurā attiecīgais tiesnesis ir amatā. Visās tiesās ir sūdzību izskatīšanas procedūra, kas paredz sūdzību izskatīšanas noteikumus.

Pastāv vairākas tiesību aktos noteiktas prasības, kas regulē tiesnešu rīcību. To mērķis ir garantēt taisnīgumu tiesnešu darbā.

Tiesnešiem ir jāgūst pieredze vismaz divās jomās. Tādējādi parasti pēc vienas lietas izskatīšanas konkrētā jomā, tiesneši sāk darbu citā jomā. Šis noteikums paredzēts, lai tiesneši pārāk ilgi un pārāk daudz nekoncentrētos uz vienu pieredzes jomu.

Tiesneši strādā apgabaltiesās (*rechtbanken*). Tās ietver vismaz četrus sektorus: civillietu sektors, krimināllietu sektors, administratīvo lietu sektors un apakšapgabalu tiesu sektors. Pēdējā sektorā strādājošos tiesnešus sauc par *kantonrechter*, pārējos sauc par *rechter*. Tiesnešus, kas strādā **apelācijas tiesās** un Augstākajā tiesā sauc par **raadsheer**.

Tiesas sastāvs, izskatot lietas, ir šāds:

- tiesneši *kantonrechters* izskata lietas paši;
- apgabaltiesu tiesneši parasti izskata lietas paši, taču dažos gadījumos tās izskata trīs tiesnešu sastāvā;
- apelācijas tiesā lietas izskata trīs tiesnešu sastāvā, izņemot gadījumus, kad lietu var izskatīt viens tiesnesis. Noteikumi iekļauti likumā;
- Augstākajā tiesā visas lietas izskata piecu tiesnešu sastāvā.

Valsts iestāde, kas atbildīga par profesijas reglamentēšanu, ir Nīderlandes tiesu iestāžu administrācija (*rechtspraak*).

Juridiskā datubāze

Papildinformāciju skatiet tīmekļa vietnē, kas paredzēta [Tiesu administrācijai](#) Nīderlandē. Vietne ir pieejama plašai sabiedrībai.

Juridisko profesiju struktūra: Tiesu advokāti / Advokāti

Tiesu advokāti / Advokāti

📄 [Nīderlandes Advokātu kolēģija](#) (*de Orde*) ir publisko tiesību profesionāla organizācija visiem advokātiem Nīderlandē. Kolēģijas ar likumu noteiktā pamatdarbība ir advokātu pakalpojumu kvalitātes pārraudzīšana. Papildus citiem aspektiem kvalitāti nodrošina:

- visaptveroša izglītības programma, apgūstot juridisko profesiju;
- pašvaldību lēmumu un citu saistošu noteikumu izveidošana;
- disciplinārlietas;
- informācija un pakalpojumi dalībniekiem;
- konsultācijas ar Nīderlandes valdību par politikas plāniem un likumdošanas instrumentiem.

Saskaņā ar tiesību aktiem advokātam obligāti ir jābūt Kolēģijas biedram. 2014. gadā bija reģistrēti 17 000 advokāti.

Advokāti / juridiskie padomnieki

Šo profesiju regulēšanai nav izveidota neviena centralizēta iestāde.

Notāri

Organizācija

Skatiet 📄 [Karaliskās notāru profesionālās organizācijas](#) (*Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie*) tīmekļa vietni.

Loma un pienākumi

Vairākiem līgumiem un tiesiskiem darījumiem tiesību aktos noteikta **notariālā forma**. Svarīgākie līgumi un tiesiskie darījumi ir šādi:

1. Nekustamā īpašuma nodošana Nīderlandē;
2. Hipotēku izveidošana vai anulēšana;
3. Akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību (NV un BV) nodibināšana vai statūtu mainīšana;
4. Fondu vai asociāciju (tostarp kooperatīvu) izveidošana vai statūtu mainīšana;
5. Testamentu sastādīšana, mainīšana un izpildīšana;
6. Laulības līgumu (t. i., parasti pirmslaulību līgumu) un reģistrētu ģimenes partnerattiecību nolīgumu sastādīšana vai mainīšana;
7. Vārda vērtspapīru nodošana;
8. Parakstu apliecināšana;
9. Dāvanu un ziedojumu piešķiršana notariālā kārtībā.

Praktisku apsvērumu dēļ notārs bieži veic arī citus juridiskus darījumus un var sastādīt citus līgumus. Piemēram, to starpā var būt partnerattiecību nolīgumi (līgumsabiedrība, civiltiesību sabiedrība un komandītsabiedrība), līgumi starp partneriem un noteikumi, lai aizsargātu sabiedrības ar ierobežotu atbildību no trešajām personām.

Citas juridiskās profesijas

📄 [Karalisko tiesu ierēdņu profesionālo organizāciju](#) (*the Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders* jeb KBvG) nodibināja ar Likumu par tiesu ierēdņiem, kas stājās spēkā 2001. gada 15. jūlijā. Tādejādi KBvG, kurā jāiestājas visiem Nīderlandes tiesu ierēdņiem; uzdevums ir veicināt profesijas labu praksi.

Nīderlandes **tiesu ierēdņi** ir atbildīgi par dokumentu saņemšanu un pārsūtīšanu saskaņā ar Eiropas Padomes 2000. gada 29. maija Regulu (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs. Nīderlandē izsniedzamie dokumenti tiešā veidā jānosūta kādam no tiesu ierēdņiem. Pakalpojuma pieprasījums jāiesniedz nīderlandiešu vai angļu valodā.

Šādu pieprasījumu nav iespējams nosūtīt Nīderlandes centrālajai iestādei – **Karaliskajai tiesu ierēdņu profesionālajai organizācijai**. Tās palīdzību var lūgt tikai ārkārtas gadījumos, kas norādīti iepriekš minētās regulas 3. panta c) apakšpunktā.

Bezmaksas juridiskie pakalpojumi

Sākotnēju juridisku konsultāciju iespējams lūgt vienā no juridisko pakalpojumu palīdzības birojiem. Šeit iespējams lūgt izskaidrot juridiskus jautājumus un saņemt informāciju un padomus. Šis ir sākuma posms juridiskās palīdzības saņemšanai.

Ja nepieciešams, jūs nosūtīs pie privāta advokāta vai starpnieka, kas darbojas juridiskās palīdzības otrajā posmā.

Visi informācijas pakalpojumi, kas pieejami juridisko pakalpojumu palīdzības birojos, ir bez maksas. Tos nodrošina uzreiz vai tie ir daļa no konsultāciju stundas (maksimums 60 minūtes). Šajos palīdzības birojos var uzdot jautājumus par problēmām, kas saistītas ar civiltiesībām, administratīvajām tiesībām, krimināltiesībām, kā arī saistībā ar imigrācijas likumu.

Kopā ir izveidoti 30 juridisko pakalpojumu palīdzības biroji. Tie ir izvietoti ģeogrāfiski vienmērīgi, lai visiem Nīderlandes pilsoņiem juridiskie pakalpojumi būtu viegli pieejami.

Lai uzzinātu papildinformāciju, skatiet [Juridisko pakalpojumu palīdzības biroju tīmekļa vietni](#).

Saites

[Prokuratūra \(OM\)](#), [Tiesu administrācija un Nīderlandes Augstākā tiesa \(Nederlandse rechtspraak en de Hoge Raad der Nederlanden\)](#), [Nīderlandes Advokātu kolēģija \(Nederlandse Orde van Advocaten\)](#), [Nīderlandes Karaliskā notāru profesionālā organizācija \(Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie\)](#), [Karaliskā tiesu ierēdņu profesionālā organizācija \(Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders\)](#), [Juridisko pakalpojumu palīdzības birojs \(Het Juridisch Loket\)](#), [Tiesas darbinieku faktu lapa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 11/10/2016